

קנט א מיי פ"ח מהל'
גולה וזכרה הל' ו
ועין בהשגות וז"מ מנג
עשין עד טו"ש אה"ע ס"י
קנן ספק א וע"ש:
קס ב ג ד מיי פ"ג
מהלכות גירושין הל'
ט י ועין בהשגות
ובגמרא משנה סנה עשין
מת טו"ש אה"ע שס ס"י
קנן ספק ד וע"ש:

רבינו הגנאל

בעיר אחת עבד רבא
עובדא כשמעיה איבא
דאמרי היבא דמוכרי כיתנא
והוא שלא הוחזקו ואע"ג
שהשירות מצויות שם.
איבא דאמרי היבא דתרו
כיתנא ואע"ג דהוחזקו
דהא לא שכיחן שירותא
התם ר' זירא רמי
מתני אבריתא ומשני תנן
המביא גט ואבד ממנו וכו'
דברים משפטים ח' מ"ו
איצטרכינן לברורי דבר'
זירא מתברא וכלישנא
בתרא דתני איבא דאמרי
אע"ג דלא הוחזקו כיון
יוסף בן שפטון בעיר אחת
לא נהדר ופליגא דרבא
מחזיקין מתני דפשיט
מיהא כל מקום
שלא הוחזקו שני יוסף
בן שפטון בעיר אחת
יחזיר ועבד דאמרי וסמך
א"א דתני כל מעשה
היה זה יחזיר ולא
סלקא כשמעיה כשמעיה
דרבא אלא אוקמא ר'
אע"ג כגון דאמרי עדים
מפולס לא התמנו אלא
על גט אחד של יוסף
בן שפטון וכו' רבא אשי
דהוא בתרא אוקמא כגון
דאמרי (עדים) נקב יש בו
אע"ג כגון דאמרי עדים
סימן מובהק אבל נקב
כשלמא לא מכלל דשניא
דרבא לא שניא וסמכא
הוא ואע"ג דעבד עובדא
כשמעיה איהו הוא
דעבד ואחריני אי עבדו
כוותיה וכי האי גונא

חיישינן לשני שוריי. וא"ת א"כ לרז הונא היאך יגרש כל
אדם את אשתו לר"מ לאינו מוכיח מתוכו כיון דחיישינן
לשני שוריי וי"ל כיון דלא הוחזקו הוי שפיר מוכיח מתוכו ומ"מ
כשנפל חיישינן: **נפק** דק ואשכח כ"כ מעשה ב"ד הרי זה יחזיר.

חיישינן לשני שוריי וא"ל ר"ב חסדא לרבה
פוק עיין בה דלאורתא בעי מינדך רב הונא
נפק דק ואשכח דתנן כל מעשה ב"ד
הרי זה יחזיר והא בי דינא דרב הונא
דבי מקום שהשירות מצויות דמי וקא
פשיט רבה דיהזיר אלמא אי הוחזקו שני
יוסף בן שמועון אין אי לא לא עבד רבה
עובדא (בההוא גימא דאשתכח) בי כיתנא
דפומבריתא כשמעיה איבא דאמרי היבא
דמוכרי כיתנא והוא שלא הוחזקו אע"ג
דשכיחין שירותא ואיבא דאמרי היבא דתרו
כיתנא ואע"ג דהוחזקו דלא שכיחא שירות
רבי זירא רמי מתניתין אבריתא ומשני תנן
המביא גט ואבד הימנו מצאו לאלתר כשר
ואם לא פסול ורמינהו דאמרי ג' אשה
בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה
אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה
קתני מיהת בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה
ואפילו לזמן מרובה ומשני כאן במקום
שהשירות מצויות וכאן במקום שאין
השירות מצויות איבא דאמרי והוא שהוחזקו
דלא נהדר והיינו דרבה איבא דאמרי אע"ג
דלא הוחזקו לא נהדר ופליגא דרבה
בשלמא רבה לא אמר כר' זירא מתניתין
אליבא ליה לאקשוויי אלא רבי זירא מ"ט
לא אמר כרבה אמר לך מי קא תני הא אמר
תנו נותנין ואפי' לזמן מרובה דלמא הא
אמר תנו נותנין ולעולם כדקיימא לן לאלתר
למ"ד לר' זירא במקום שהשירות מצויות
ואע"ג שלא הוחזקו שני יוסף בן שמועון
ופליגא דרבה במאי קא מיפלגי רבה סבר
דקתני כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר
דאשתכח בב"ד עסקינן וב"ד במקום
שהשירות מצויות והוא שהוחזקו לא יחזיר
לא הוחזקו יחזיר ורבי זירא אמר לך מי
קתני כל מעשה ב"ד שנמצאו בב"ד כל
מעשה ב"ד יחזיר קתני ולעולם דאשתכח
אבראי ר' ירמיה אמר כגון דקא אמרי עדים
מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של
יוסף בן שמועון אי הכי מאי למימרא מהו
דתיבא ליחוש דלמא אתרמי שמא כשמא
ועדים כעדים קא משמע לן רב אשי אמר
על כגון דקא אמר נקב יש בו בצד אורת
פלונית ודוקא בצד אורת פלונית אבל נקב
בעלמא לא רב אשי מספקא ליה סימנים
אי דאורייתא אי דרבנן רבה בר בר חנה
אירכס

חיישינן לשני שוריי. אע"פ שזא אחד לפנינו ואמר ממני נפל
ופלוגי היה משלחו לאשתו ויודעין אנו שאין הם ששוריי שני אנשים
שמעותיהן שוין חיישינן שמא שוריי אחרת יש ויש זה יוסף בן
שמועון אחר: ואמר ליה רב חסדא לרבה גרסינן: כל מעשה ב"ד
הרי זה יחזיר. כל מילתא דלמא לביד'
לקיים דליכא למיחש לנמלך עליהן
שלא יתמן הרי זה יחזיר וזה מקיים
בב"ד היה ולכן הובא שם: **כשמעיה**.
דבעינן תרמי והכא מדא הוא דהוא
ואכשריה: היבא דמוכרי כיתנא.
דשירות מצויות שם לרז ולקנות
ואכשריה משום דלא הוחזקו שני יוסף
בן שמועון בעיר שנתכזב זה ולא
חיישינן לומר יש עיר אחרת ששמה
כזו: ואיבא דאמרי היבא דתרו
כיתנא. וזכי המשרה שם נמלא הגט.
ומאי כשמעיה שהוחזקו שני יוסף
בן שמועון בלמא עיר שנתכזב זה
ואכשריה דמקום שנמלא בו לא היו
שירות מצויות: בשלמא רבה. דלמא
שינויא ארומיא דמתניתין דגיטין
אמתני' דתיקין: לא אמר כר' זירא.
דלמא מתני' אבריתא: דמתניתין
אליבא ליה לאקשוויי. משום דהיא
עיקר ליה תימנה כשסותרות זו את זו
ולריך לחזר שיתיישב דלילו ברייתא
יש לומר אינה עיקר רבי לא שגאה
רבי חייא מניין לו: ולעולם כדקיימא
לן כשנמצא לאלתר. ואם לאו פסול
שמא אינו של זה. אבל ברייתא ליכא
לשני הכי כיון דתנא כהדיא יחזיר
לאשה הוה ליה לפלוגי בין לאלתר
בין לזמן מרובה דלא מייא למתניתין
דהתם לא יחזיר תנא ומדוקיא הוה
דייק יחזיר היבא דלמא תנו וכיון דלא
תנא יחזיר לא הוה ליה לפלוגי:
דאשתכח אבראי. שאין השירות
מצויות: ר' ירמיה אמר. הא דקתני
יחזיר כגון דלמרי עדים החתומים
בו מעולם לא חתמנו כו': ודוקא
בב"ד אום פלונית. דהוה ליה סימן
מוצהק. ואפילו אם תימצי לומר גבי
חזרת אבדה כסימנין דליבעיא לן
לקמן (דף כו.) דלאורייתא או דרבנן
אפילו פשטת סימנין דרבנן יש לסמוך
על סימן מובהק כזה למשרי אשת
איש דלאורייתא: מספקא ליה לרז
אשי סימנין. שמהזירין כהן אבדה
אי דלאורייתא היא ואפילו באיסור
דלאורייתא סמינין אסימן כל דהו:
אי דרבנן. ודוקא באבדה שהפקר
ב"ד הפקר אבל צמירי דאיסורא לא
סמינין. ואי קשיא נימא הכי קסבר
סימנין דרבנן ונפשוט בעיין
דלקמן לאו פירכא היא דמגלן
דפשיטא ליה אי נמי מספקא ליה
אית עליה למיכר מספיקא:
אירכס

כיון דנאמן לומר גרשתיה כדאמר פרק יש נוחלין (ב"ב דף קלד.) אפילו נפל מאחר נחזיר לה לראיה צעלמא וי"ל דנאמן לומר גרשתיה ותהא מגורשת מנאכל ולהצא הואיל וצידו לגרשה אבל הכא שאומר שכבר גרשה מוזמן הכתוב בגט כמו שאינו נאמן למפרע כך אינו נאמן להצא ויחזיר לאשה דקתני היינו בעדים ותתגרס בו בחזרה זו ולא חיישינן שמא מאחר נפל ואפילו לזמן מרובה:
מעולם לא חתמנו אלא ע"ג גט אחד כו'. ואומר הצעל שהוא אותו יוסף וא"ת והלא כשאין העדים אומרים כן אינו נאמן לומר שהוא שלו אלא אנו חוששין שמא מאחר נפל ועתה שעדים אומרים שלא חתמו אלא על גט אחד של יוסף בן שמועון למה יהא נאמן ליחוש שמא לאחר חתמו ולא לזה וי"ל דאף כי אין עדים מה שאינו נאמן אע"ג שאומר מכיר אני שהוא שלי לפי שמספק אומר שהוא שלו לפי שסבור שלא איבד אחר גט רק הוא לכך אומר שהוא שלו אע"פ שאינו מכיר אבל כשעדים אומרים שלא חתמו רק על גט אחד של יוסף בן שמועון צמוד לא יסקר אם חתמו לאחר לומר א' שלא חתמו דאינו חשוד לקלקלה כמו שנאמן לומר גרשתיה ואית ספריים דגרסי אלא על גט אחד של יוסף בן שמועון זה אמי שפיר טפי ונריך לומר שלא ראו עדים החתומה דאי ראו החתומה שהיא שלהם א"כ הוה ליה למימר מהו דתימא דלמא אתרמאי עדים כעדים ותתימנה כחתימה:
אי

יחזיר לזמן מרובה, כגון דאמרי עדים. החתומים בו, מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמועון. ואומר חתמו לאיש זה החתום (שם). כגון דקא אמר. האי שלח אבדו נקב כו' (שם). ודוקא. נקב רב אשי בצד אורת פלונית. דהוי סימן מובהק דאין עדים נכזרים מו' (שם). מספקא ליה סימנין אי דאורייתא אי דרבנן. הא דלמריין בללו מילתא (כו.) שמהזירין אבדה כסימנין ואביעיא לן התם דלאורייתא או דרבנן, לרז כשני נמי מספקא ליה. הלכך באיסור אשת איש לא סמינין אסמנין צעלמא, דלמא סימנין דרבנן ונחמנוהו הוה דמלו רבנן להפקיע, דהפקר ב"ד הפקר, ועמא דתקנתא התם מפרש, אבל למישרי איסורא לא מלו רבנן לעקור דבר מן המורה, והאי דלא אמר קסבר סימנין דרבנן, משום דהתם מיעבי' לן והכא לא מנינן למישע דאי נמי מספקא ליה קאמר מספיקא (שם).

א) לקמן כ: גיטין ס. ב"ב
קעב: ג) (גשיל מ"י, ד) גיטין
כ, א) (גיטין ס: ג)
ו) לקמן כ: מולין עט: ג)
ו) ועי' מוס' יבמות קטו: ג)
ד"ה יתקן, ח) ז"ל שלו.
רש"י

מוסף רש"י

חיישינן לשני שוריי.
אע"פ שששוריי הידוע לנו
אין זה שני יוסף בן שמועון,
שמא יש שוריי אחרת שיש
שם יוסף בן שמועון ושם
נכתב ומשלת אחר נפל
(לקמן כ). והא בי דינא
דרב הונא. היו זכירין לו
לרן ולהוראה ובלאי שם
וקפשיט רבא דחייא, ש"מ
משום דלא הוחזקו שני יוסף
הוא ולשני שוריי לא חיישינן
(גיטין כו). כשמעיה.
דלמא תרמי בעיין והכא לא
הי אלא מדא הוחזקו
למבע (שם). היבא
דמוכרי כיתנא. שנקב
שירות מצויות והחזירו לפי
שלא הוחזקו (שם). היבא
הדר כיתנא. צמות מי
המשרה שזרין שם פשטן
ואין שירות מצויות שם
והחזירו ואע"פ שהוחזקו
שנים בלמא עיר שנתכזב
התם (שם). מצאו לאלתר
כשר ואם לאו פסול.
שמא מאחר נפל ואין זה שלו
(שם). בזמן שהבעל
מודה. שאומר ליתנו לה
לא לזה ולא לזה.
לבעל לא יחזיר שנתכזב
מתנו לה וממנה נפל וכשיבא
לרז יחזיר אחר עדי מקריה
ועירו גרשה וכשמעיה
כמתני' יאמר פשטן
שהולאת הגט בב"ד ותנן
הואילא גט ואין שנתכזב
בונה כמתני'. וחיובו
לפרוע ומתנו לו את הגט כדי
שלא תחזיר וממנה, ולאשה
לא יחזיר שנתכזב כו'
(שם). איבא דאמרי. הא
דשני ר' זירא נתקום
שהשירות מצויות פסול,
דבעינן שהוחזקו. דבעינן
תרמי כרבה (שם כו.).
בשלמא רבה. דשני לעיל
שינויא דידיה אחרת מתני',
חדא דגיטין וחדא דכ"מ.
מתניתין אליבא ליה
לאקשוויי. דקא כ"ד
דאינו רמינהו אהדי
ומתני' עיקר מברייתא.
אלא ר' זירא. דרמי
מתניתין אבריתא, מ"ש לא
אמר שינויא דידיה אחרת
מתני' כרבה (שם). אמר
לך. ר' זירא מתניתין לא
קשיא אהדי (שם). דלמא
הא אמר תנו נותנין.
לזמן ודאי על כדקין הא
אמר תנו נותנין דייקין
מיהא מדתלה טעמא בנמלך
עליהן, אלא לזמן מרובה
מהיבא היבא, דילמא לעולם
כדקיי' דהכשרא דגיטין
מלאו לאלתר כשר, אבל
ברייתא דהאי קשיא, דקתני
יחזיר לאשה ואי לאלתר
והבעל מודה פשיטא למאי
ליחוש לה, אי לאו
דאשמועינן אפילו לזמן
מרובה לא אשטרינן
למתני'. דשנאמת מתני' לא
תנא כהדיא הא אמר תנו
ותנין ואשטרינן למתנייה
משום הא גופא לאשמועינן
דלא יחזיר שאני אומר כו'
(שם). ר' ירמיה אמר. לא
מתניתין קשיא ולא ברייתא
קשיא, דכל הני דלמריין

נקב
רב אשי בצד אורת פלונית. דהוי סימן מובהק דאין עדים נכזרים מו' (שם). מספקא ליה סימנין אי דאורייתא אי דרבנן. הא דלמריין בללו מילתא (כו.) שמהזירין אבדה כסימנין ואביעיא לן התם דלאורייתא או דרבנן, לרז כשני נמי מספקא ליה. הלכך באיסור אשת איש לא סמינין אסמנין צעלמא, דלמא סימנין דרבנן ונחמנוהו הוה דמלו רבנן להפקיע, דהפקר ב"ד הפקר, ועמא דתקנתא התם מפרש, אבל למישרי איסורא לא מלו רבנן לעקור דבר מן המורה, והאי דלא אמר קסבר סימנין דרבנן, משום דהתם מיעבי' לן והכא לא מנינן למישע דאי נמי מספקא ליה קאמר מספיקא (שם).